

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 244 din 10.05.2023

Dosar nr: 51/ 2022

Petiția nr: 459/19.01.2022

Petent: Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC)

Reclamat: Primăria Sfântu Gheorghe

Obiect: petenta reclamă caracterul discriminatoriu la adresa cetățenilor români de către partea reclamată care a impus cunoașterea limbii maghiare ca și condiție obligatorie la concursul pentru ocuparea unui post

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. Asociația Civică pentru Demnitate în Europa (ADEC) cu adresa de comunicare a actelor de procedură Brașov, Str. Nicolae Labiș nr.1, Bl.4, sc.A, ap.110, Jud. Brașov

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Primăria Sfântu Gheorghe cu sediul în Sfântu Gheorghe, Str. 1 Decembrie 1918 nr. 2, Jud. Covasna

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 459/28.02.2022 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 1511/28.02.2022 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 7-8 la dosar).

5. Partea reclamată a comunicat un punct de vedere la dosar în data de 05.04.2022 (filele 10-14 la dosar) și a comunicat acordul său privind soluționarea în lipsă a petiției.

6. S-a comunicat petentei punctul de vedere depus de partea reclamată, prin adresa nr. 2942/21.04.2022 (fila 15 la dosar).

7. Prin adresa comunicată la dosar în data de 05.05.2022, petentul a depus înscrisuri la dosar (fila 89 la dosar).

8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

9. Petenta sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare arătând următoarele:

10. Primăria Sfântu Gheorghe a postat în luna decembrie 2021, pe pagina oficială de internet, un anunț cu privire la organizarea unui concurs în vederea ocupării postului de asistent medical la Baza de Agreement Șugaș Băi, petenta reclamând caracterul discriminatoriu la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare, a condițiilor de participare la concursul organizat în luna ianuarie 2022 de Primăria Sfântu Gheorghe pentru ocuparea postului de asistent medical la Baza de Agreement Șugaș Băi.

11. Potrivit anunțului oficial postat pe pagina Primăriei Sfântu Gheorghe, anunțul sesizat are următorul conținut:

Organizează concurs de recrutare pentru ocuparea postului contractual vacant pe perioadă nedeterminată la Baza de Agreement Șugaș Băi din cadrul Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe, conform HG nr. 286/2011, modificat și completat de HG nr. 1027/2014: Asistent medical (PL),

Condiții de participare:

Candidații trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 3 din Regulamentul-Cadru, anexa la HG nr. 286/2011, cu modificările și completările ulterioare, studii sanitare postliceale, cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene, dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței, emise în condițiile legii-nivel bază.

Durata timpului de lucru este de 8 ore/zi, respectiv 40 de ore/săptămână.

Dosarele de înscriere la concursuri se pot depune la Compartimentul resurse umane, în termen de 10 zile lucrătoare de la data publicării anunțului în Monitorul Oficial, la sediul Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe, în perioada: 10.12.2021-23.12.2021, ora 16.00.

Date de contact:, referent de specialitate, e-mail: , tel.: 0267-316957/126.

Concursul va avea loc la sediul Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe:

Proba scrisă în data de 12.01.2022, ora 10.00, interviul în data de 14.01.2022, ora se va stabili ulterior.

12. Petenta apreciază că, fără o justificare obiectivă, organizatorul concursului impune cunoașterea limbii maghiare ca și condiție obligatorie de participare la acest concurs de angajare, discriminându-i astfel pe nevorbitorii de limbă maghiară cărora le este astfel refuzat dreptul de a participa la acest concurs organizat de Primăria Mun. Sfântu Gheorghe reprezentată prin primar. În încercarea de a eluda prevederile legii și pentru a ascunde fapta de discriminare, Primăria Sfântu Gheorghe utilizează o formulă înșelătoare și vorbește despre „cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene, dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței, emise în condițiile legii-nivel bază”.

13. Petenta consideră că, având în vedere faptul că în mun. Sfântu Gheorghe majoritatea populației este de etnie maghiară și deci vorbitoare a limbii maghiare, limbă oficială a Uniunii Europene, este de domeniul evidenței faptul că vorbitorii de limbă maghiară sunt avantajați la acest concursuri, având în vedere faptul că limba maghiară este limbă maternă a acestor cetățeni români care aparțin minorității maghiare și este și limbă oficială a UE.

14. Se apreciază că, prin comparație, vorbitorii limbii române sunt dezavantajați dacă nu cunosc o limbă străină, fiind împiedicați să ocupe un post într-o instituție publică a administrației publice de stat din țara în care s-au născut. Mai mult chiar, un cunoscător al limbii letone, spre exemplu, ar putea fi refuzat la angajare de vreme ce anunțul nu indică exact limba oficială a UE de care este nevoie în această poziție publică.

15. În continuarea expunerii, petenta atrage atenția cu privire la faptul că Primăria Sfântu Gheorghe, reprezentată prin primar, a mai organizat în trecut concursuri cu astfel de condiții de participare iar Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării le-a considerat discriminatorii la adresa cetățenilor români (ex: dosar nr. 765/2016 și dosar nr. 211/2021).

16. Pentru aceste motive, petenta sesizează cu privire la existența unui comportament discriminatoriu pe criteriul etnic și al limbii la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare în privința condițiilor de participare la concursul organizat de Primăria Sfântu Gheorghe pentru ocuparea postului de asistent medical la Baza de Agreement Șugaș Băi, din luna ianuarie 2022.

17. În concluzie, petenta solicită constatarea faptei de discriminare și sancționarea părții reclamate în conformitate cu prevederile OG nr. 137/2000, respectiv:

- să se constate caracterul discriminatoriu la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare a condițiilor de participare la concursul organizat de Primăria Sfântu Gheorghe pentru ocuparea postului de asistent medical la Baza de Agreement Șugaș Băi din luna ianuarie 2022;

- părțile reclamate să fie sancționate contravențional pentru discriminare pe criterii etnice cu privire la condițiile de participare la concursul din luna ianuarie 2022 la care s-a făcut referire.

18. Față de cele precizate în punctul de vedere al părții reclamate, petenta a comunicat la dosar următoarele: Hotărârile CNCD nr. 539/04.10.2017 și nr. 778/20.10.2021 pentru cauze cu obiecte similare, prin care Colegiul director s-a pronunțat cu privire la faptele sesizate.

19. Nu au mai fost depuse alte note scrise/înscrisuri la dosar în susținerea celor menționate de petent.

Susținerile părții reclamate

20. Partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care, față de motivul de discriminare invocat în petiție, arată următoarele:

21. Cu privire la excepții, partea reclamată invocă următoarele excepții:

- excepția lipsei capacității civile a Primăriei Mun. Sfântu Gheorghe pe motiv că, potrivit prevederilor legale – art. 5 din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ și art. 40 din Codul de procedură civilă, primăria, ca structură funcțională, nu are nici capacitate procesuală și nici personalitate juridică și astfel, ea nu poate sta în judecată, nici chiar în fața CNCD.

- excepția lipsei interesului petentei în formularea sesizării pe motiv că petenta nu a făcut dovada și nu a justificat un interes personal, care i-a fost încălcat prin publicarea anunțului, mai cu seamă că ocuparea postului vizează o persoană fizică și nu o asociație. Astfel, se apreciază că petenta, ca asociație, nu poate justifica, la data formulării sesizării un interes legitim și personal, născut și actual.

22. Pe fondul cauzei, partea reclamată arată că din probele aflate la dosar, respectiv anunțul privind organizarea unui concurs pentru ocuparea unui post vacant, la o analiză obiectivă, se poate lesne constata că nicăieri în cuprinsul anunțului oficial privind organizarea concursului pentru ocuparea postului, nu este nicio mențiune cu privire la cunoașterea limbii maghiare, așa cum în mod speculativ și tendențios susține petenta.

23. Se arată că prin anunțul oficial, publicat la data de 28.12.2021, s-a adus la cunoștință publică faptul că Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe organizează concurs de recrutare pentru ocuparea postului contractual vacant "asistent medical" pe perioadă nedeterminată la Baza de Agrement Șugaș Băi din cadrul Primăriei municipiului Sfântu Gheorghe, județul Covasna, fiind enunțate și condițiile de participare. Anunțul a fost publicat pe pagina oficială de internet a Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe și a ANFP, în urma acestui anunț, petenta reclamând Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe prin Primar, că fără o justificare obiectivă, în calitate de organizator al concursului *impune cunoașterea limbii maghiare ca și condiție obligatorie de participare la acest concurs de angajare discriminându-i astfel pe nevorbitorii de limbă maghiară cărora le este astfel refuzat dreptul de a participa la acest concurs...*"

24. Partea reclamată apreciază că afirmațiile petentei nu corespund adevărului, sunt afirmații speculative grave și nu sunt întemeiate pe probe veridice, pertinente și concludente care să susțină aceste afirmații.

24.1 Se arată că autoritatea administrației publice locale nu a eludat legea ci a respectat toate prevederile legale la organizarea acestui concurs, precum și la organizarea altor concursuri pentru ocuparea unor funcții publice vacante, nefiind nicio încălcare concretă a prevederilor legale, care să fie declarată acțiune discriminativă deși petenta a subliniat faptul că, "*situația discriminatorie*" creată de către conducerea Primăriei Sfântu Gheorghe se raportează, prin eliminarea celorlalte cerințe de îndeplinit în mod obligatoriu, *la impunerea cunoașterii limbii maghiare, ca și o condiție obligatorie de participare.*

24.2 Partea reclamată consideră că petenta, în mod voit, încearcă inducerea în eroare a CNCD, susținând că la publicarea anunțului s-a avut în vedere *impunerea cunoașterii limbii maghiare, ca și o condiție obligatorie de participare*, prin extrapolare, cerința de cunoaștere a unei limbi oficiale UE fiind una ascunsă în opinia petentei.

25. Petenta arată că nicăieri în cuprinsul anunțului nu figurează cerința "cunoașterea limbii maghiare" deși, chiar dacă ar figura aceasta cerință, nu ar avea caracter discriminatoriu, raportat la faptul că populația majoritară în localitate este populația vorbitoare de limbă maghiară care în conformitate cu prevederile Codului administrativ are dreptul la folosirea limbii materne în raporturile cu autoritățile administrației publice locale.

26. În ceea ce privește afirmația că vorbitorii limbii române sunt dezavantajați, reclamata consideră că aceasta nu poate fi primită câtă vreme vorbitorii limbii române au posibilitatea să facă dovada că vorbesc orice limbă din limbile oficiale ale Uniunii Europene, iar această competență poate fi dovedit cu orice act. Această cerință nu are caracter restrictiv sau discriminatoriu, în condițiile în care se pune un mare accent pe un aparat de specialitate bine pregătit, în condițiile în care la centrul de Agrement Șugaș Băi, persoana angajată va lua contact nu numai cu cetățeni români dar și cu cetățeni străini. În aceste sens, se apreciază că cerința cunoașterii unei limbi străine nu are caracter restrictiv, ci dimpotrivă are un caracter larg-permisiv, în speță nefiind întrunite elementele

constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2, alin 1) și art. 8 alin 2), din Ordonanță nr. 137/2000.

27. În continuarea expunerii, reclamata arată că din analizarea obiectivă a anunțului publicat în pe site-ul primăriei se poate constata că nu există niciun element de discriminare, că nu se condiționează ocuparea postului de cunoașterea limbii maghiare și astfel, teza susținută de petentă nu este susținută de dovezi concludente și pertinente.

28. Partea reclamată apreciază că, pentru a fi în prezența unei fapte de discriminare trebuie să existe diferență de tratament la ocuparea unui post, iar această diferență de tratament trebuie să rezulte din formularea unor condiționări legate *de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, de convingerile candidaților*. În acest sens, cerința expres formulată și în condiții de transparență, de *"cunoaștere a unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene"* nu întrunește niciun element de discriminare definite de dispozițiile legale.

29. Se arată că din anunțul publicat de Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe nu rezultă niciun element de discriminare, ci sunt condiții care trebuiesc îndeplinite de toți participanții iar afirmația petentei că, prin cerința *"cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene"* "s-a dorit de fapt impunerea cunoașterii limbii maghiare ca și condiție obligatorie de participare la concursul de angajare, discriminându-i astfel pe nevorbitorii de limbă maghiară, cărora le este astfel refuzat dreptul de a participa la acest concurs organizat de Primarul Municipiului Sfântu Gheorghe", nu are acoperire în documente/probe, este una pur speculativă.

La o analiză obiectivă a anunțului publicat se poate lesne constata că nu se face referire, nici directă nici indirectă, la cunoașterea limbii maghiare ca și condiție de participare la concurs, ci așa cum expres este menționat se poate face dovada cunoașterii oricărei limbi străine dintre limbile oficiale ale UE.

30. De asemenea, se arată că niciun element din anunțul publicat de Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe nu se încadrează în categoriile menționate pentru a fi în prezența unei discriminări, anunțul postat nu are caracter contravențional ci dimpotrivă este în deplină armonie cu legislația internă și legislația Uniunii Europene. Reclamata apreciază că, pentru a fi în prezența contravenției, trebuie să existe o faptă, această faptă să fie săvârșită cu vinovăție, iar prin săvârșirea cu vinovăție a faptei, să se aducă/determine o *deosebire, excludere, restricție unei persoane cu privire la apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților*.

31. În concluzie, partea reclamată consideră că, în speță, "fapta nu există" motiv pentru care solicită să se constate că nu există un comportament discriminator al Primarului sau al Primăriei municipiului Sfântu Gheorghe, că sesizarea se bazează pe afirmații speculative și tendențioase iar nu pe probe pertinente și concludente. Se solicită respingerea sesizării ca fiind neîntemeiată.

32. În susținerea celor menționate, partea reclamată a depus la dosar înscrisuri în probațiune.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, **tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

În analiza excepțiilor invocate:

33. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul urmează a analiza excepțiile invocate de partea reclamată din prezenta cauză, respectiv:

- excepția lipsei capacității civile a reclamatei pe motiv că primăria, ca structură funcțională, nu are nici capacitate procesuală și nici personalitate juridică și astfel, ea nu poate sta în judecată, nici chiar în fața CNCD (art. 5 din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ și art. 40 din Codul de procedură civilă).
- excepția lipsei interesului petentei în formularea sesizării pe motiv că petenta nu a făcut dovada și nu a justificat un interes personal, care i-a fost încălcat prin publicarea anunțului. Petenta, ca asociație, nu poate justifica, la data formulării sesizării un interes legitim și personal, născut și actual.

În drept, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”, Colegiul director urmează a analiza și a se pronunța cu prioritate asupra excepției invocată în prezenta cauză.

34. În dezbaterile privind analiza excepțiilor, Colegiul director analizează solicitările și excepțiile invocate de reclamată, precum și susținerile consemnate în punctele de vedere ale părților. Având în vedere și informațiile rezultate din înscrisurile aflate la dosar, Colegiul director urmează a respinge excepțiile invocate, luând în considerare următoarele:

- Așa cum este invocată excepția lipsei capacității civile a reclamatei, raportat la motivele de fapt și drept și analizând excepția în maniera în care aceasta a fost invocată și întemeiată, raportat la art. 5 privind definiții generale din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ coroborat cu art. 40 din Codul de procedură civilă, aceasta urmează a fi respinsă.

- Petenta, ca asociație, în raport de art. 5, Cap 2 Scopul asociației din Statutul ADEC, are ca scop, printre altele, respectarea drepturilor și libertăților omului, cu respectarea drepturilor identitare, culturale, sociale și de altă natură ale cetățenilor români de naționalitate română din România sau din diaspora. În acest sens, se apreciază că petenta justifică un interes personal și legitim.

35. Având în vedere aceste considerente, Colegiul director urmează a analiza fondul cauzei, prin sesizarea formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta fiind sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare.

Aplicarea principiilor la spetă

36. **În fapt**, se reține că, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra cetățenilor români, Colegiul director fiind chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate.

37. Colegiul director reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care se reclamă un posibil tratament discriminatoriu pe criteriul etnic și al limbii la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare, urmând a se pronunța asupra aspectelor sesizate de petentă, respectiv asupra tratamentului diferențiat aplicat de partea reclamată care, prin anunțul de angajare a impus cunoașterea limbii maghiare ca și condiție obligatorie la concursul pentru ocuparea unui post. Petenta acuză faptul că organizatorul concursului a specificat ca și condiție obligatorie de participare la concursul de angajare cunoașterea limbii maghiare, discriminându-i astfel pe nevorbitorii de limbă maghiară cărora le este refuzat dreptul de a participa la acest concurs.

38. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor

OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

39. În considerarea incidenței obiectului petiției în câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este o jurisdicție administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare al unui conflict corelativ dispozițiilor OG nr. 137/2000 republicată este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (CNCD), iar actul *per se* este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești.

40. **Pe fond**, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile OG nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000, republicată.

41. Raportat la obiectul petiției, Colegiul director are în vedere dispozițiile art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, conform căroră *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

42. De asemenea, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, *principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv*.

43. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță

este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus din cauza unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

44. Sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.(1) din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 alin. (1) al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

45. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz

[1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

46. Colegiul director mai reține că, în lumina art. 20, alin. 6, din OG nr. 137/2000, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentei îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, aceasta trebuind să aducă probe în sprijinul afirmațiilor sale. Art. 20, alin. (6) teza I din OG nr. 137/2000 prevede că: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament”*.

47. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă partea reclamată a încălcat un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare, susținerile părților și înscrisurile depuse la dosar se rețin următoarele:

- La data de 28.12.2021, pe pagina oficială de internet al Primăriei Mun. Sfântu Gheorghe a fost postat un anunț cu privire la organizarea unui concurs de recrutare în vederea ocupării postului contractual vacant de asistent medical, pe o perioadă nedeterminată, la Baza de Agreement Șugaș Băi din cadrul Primăriei Municipiului Sfântu Gheorghe, județul Covasna. Anunțul a fost publicat de către organizatorul concursului și pe pagina ANFP.

- Potrivit anunțului oficial, condițiile de participare enunțate la concursul de recrutare pentru ocuparea postului sunt:

Candidații trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 3 din Regulamentul-Cadru, anexa la HG nr. 286/2011, cu modificările și completările ulterioare, studii sanitare postliceale, cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene, dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței, emise în condițiile legii-nivel bază.

- Petenta consideră că organizatorul concursului de angajare impune cunoașterea limbii maghiare ca și condiție obligatorie de participare la acest concurs, utilizându-se, prin extrapolare, o formulă care vorbește despre *„cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene”*, nefiind specificat în anunț limba oficială a UE de care este nevoie în această poziție publică.

- În Municipiul Sfântu Gheorghe populația majoritară este de etnie maghiară și, în conformitate cu prevederile Codului administrativ are dreptul la folosirea limbii materne în raporturile cu autoritățile administrației publice locale.

- Petenta apreciază că, având în vedere faptul că limba maghiară este limbă maternă a cetățenilor români care aparțin minorității maghiare și este și limbă oficială a UE, vorbitorii de limbă maghiară sunt avantajați la acest concurs iar vorbitorii limbii române sunt dezavantajați dacă nu cunosc o limbă străină, fiind împiedicați să ocupe un post într-o instituție publică a administrației publice de stat.

- Persoana angajată la centrul de agreement va lua contact atât cu cetățeni români cât și cu cetățeni străini, organizatorul concursului punând accent pe un aparat de specialitate bine pregătit, sens în care cerința cunoașterii unei limbi străine are un caracter larg-permisiv.

48. Petenta a invocat criteriul etnic și al limbii la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare, afirmând că a fost creată pentru cetățenii români pe care îi reprezintă o situație de inferioritate care a generat un cadru ostil, degradant și inofensiv, având ca scop restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării,

în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.

49. Criteriile enumerate de OG nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

50. Având în vedere cele de mai sus, și analizând înscrisurile aflate la dosar și susținerile părților, Colegiul director reține că nu există suficiente probe în dovedirea afirmațiilor petentei. Situația reclamată de petentă cu privire la impunerea de către organizator de cunoaștere a limbii maghiare ca și condiție obligatorie de participare la concursul de angajare, discriminându-i astfel pe nevorbitorii de limbă maghiară, respectiv persoanele vorbitoare de limbă maternă română, cărora le este astfel refuzat dreptul de a participa la acest concurs, nu este întemeiată pe probe concludente care să susțină afirmațiile în acest sens.

51. Petenta nu probează acuzele aduse părții reclamate, menționează doar faptul că situația discriminatorie creată de către organizatorul concursului se raportează, prin eliminarea altor cerințe care trebuie îndeplinite de toți participanții, la impunerea cunoașterii limbii maghiare ca și o condiție obligatorie de participare. Ipotetic, se apreciază că, prin cerința „cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene” s-a dorit de fapt a se face referire indirectă la cunoașterea limbii maghiare ca și condiție de participare la concurs, aceasta fiind o conduită discriminatorie la adresa cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare în privința condițiilor de participare la concurs. În acest sens apreciem că probele care să susțină aceste afirmații trebuie să fie pertinente și veridice.

52. Cu privire la anunțul reclamat de petentă, se cuvine a se face mențiunea că acesta nu întrunește elemente care să conducă la o analiză în ceea ce privește prezența unei posibile discriminări. Anunțul se referă la organizarea unui concurs pentru ocuparea unui post vacant, fiind enunțate condițiile de participare care trebuie îndeplinite de toți participanții și în cuprinsul anunțului nu este nicio mențiune cu privire la cunoașterea limbii maghiare, în anunț nefiind inserată cerința „cunoașterea limbii maghiare” ca o condiție de înscriere/participare la concurs. Instituția a demarat o procedură de angajare, publicând un anunț în care formulează o cerință de „cunoaștere a unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene”, anunț care nu întrunește niciun element de discriminare definit de dispozițiile legale, participanții la concurs având posibilitatea de a face dovada cunoașterii oricărei limbi străine dintre limbile oficiale ale UE.

53. Referindu-ne la afirmații sau atitudini ostile care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite.

Atunci când CNCD este sesizat cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, obiectul dedus soluționării petiției este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în prima instanță, constatarea existenței afirmațiilor și în ultimă instanță constatarea conținutului afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

54. Or, în raport de susținerile părților și de înscrisurile depuse la dosar de către acestea, Colegiul director este de opinie că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări împotriva cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare. Trebuie subliniat faptul că, în susținerea tezei sale privind condiționarea ocupării postului de cunoașterea limbii maghiare, cade în sarcina petentei obligația de a proba săvârșirea unor fapte de discriminare, fapte probate la nivel de certitudine în ceea ce privește comportamentul neadecvat/discriminatoriu al reclamatei, prin care s-a adus atingere demnității unor persoane.

55. Având în vedere cele de mai sus, și analizând înscrisurile aflate la dosar și susținerile părților, Colegiul director reține că nu există suficiente probe cu privire la afirmațiile petentei conținute în plângere, manifestările reclamate de aceasta fiind relatate în obiectul petiției ca un anunț de concurs ce a generat o situație percepută drept inechitate pentru cetățenii români necunoscători ai limbii maghiare. Petenta nu probează acuzele aduse părții reclamate iar din analiza informațiilor conținute în petiție nu rezultă elemente concrete ce ar putea face dovada existenței unei fapte de discriminare atât în ceea ce privește acțiunile întreprinse respectiv, anunțul făcut la adresa cunoașterii limbii maghiare ca și condiție de participare la concurs, cât și în ceea ce privește conduita ostilă prin restricționarea cetățenilor români la participarea la concurs.

56. Așadar, Colegiul director consideră că, în prezenta speță, nu se pot reține probe care să conducă la prezumția că cerința de cunoaștere a unei limbi oficiale UE este una care limitează nejustificat accesul la un loc de muncă a cetățenilor români necunoscători ai limbii maghiare sau a persoanelor vorbitoare de limbă maternă română. Nu sunt prezente indicii de natură a prezuma că un criteriu interzis stipulat de art. 2, alin. (1) a constituit o faptă de discriminare săvârșită de către partea reclamată și nu sunt arătate dovezi concludente pe care să se sprijine capetele de cerere ale petentei (lipsă probe de discriminare).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.(2), din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art.2, alin.1) din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, nu sunt probe concludente care să conducă la existența unei fapte de discriminare.
2. O copie a hotărârii se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SAVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 18.08.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

